

29.03.2016

POL-2016-2603

Sisäministeriö

Sisäministeriön lausuntopyyntö SMDno-2014-1619, 22.2.2016

Työryhmän selvitys pelastusalan amk-tutkinnon siirtämisestä Poliisiammattikorkeakoulun annettavaksi

Poliisiammattikorkeakoulu on ollut edustettuna selvityksen laatineessa työryhmässä ja on suhtautunut alusta alkaen myönteisesti pelastuspäällystön ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen siirtämiseen Savonia -ammattikorkeakoulusta Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle. Siirron onnistunut toteuttaminen suunnitellussa aikataulussa eli 1.1.2017 lukien edellyttää useita toimenpiteitä, jotka tulee tehdä erittäin nopealla aikataululla.

Valmisteilla olevat lainsäädäntömuutokset

Työryhmä esitti 17.2.2016 sisäministeriölle luovuttamassaan raportissa, että sisäministeriö käynnistäisi pikaisesti lainsäädäntöhankkeen pelastustoimen ammattikorkeakoulututkinnon siirtämiseksi Savonia -ammattikorkeakoulusta Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle ja esittäisi rahoituksen siirtoa vuoden 2017 talousarvioesityksessään. Esityksen mukainen lainsäädäntömuutosten valmisteluhanke käynnistettiin 4.3.2016 tehdyllä päätöksellä. Hankkeen tehtävänä on vielä kuluvan kevään aikana laatia luonnos hallituksen esitykseksi tarvittavista lainsäädäntömuutoksista ja lähettää se lausuntokierrokselle. Aikataulu on tiukka, koska budjettilakina käsiteltävä hallituksen esitys on lähetettävä eduskunnalle heti alkusyksystä.

Poliisiammattikorkeakoulu on toimittanut pyydetty näkemyksensä lainvalmistelijaksi määrätylle pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäelle lakimies Kimmo Lehtimäen lähettämässä sähköpostiviestissä 22.3.2016. Tässä lausunnossa toistetaan ainoastaan muutamia jatkovalmistelun kannalta keskeisiä asiakohtia. Muilta osin Poliisiammattikorkeakoulu viittaa em. viestiin.

Keskeisenä Poliisiammattikorkeakoulun tekemänä muutosesityksenä on Pelastusopistosta annetun lain 12 §, jonka 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lyhyt kirjaus siitä, että pelastusalan ammattikorkeakoulututkinto suoritetaan Poliisiammattikorkeakoulussa. Tämä säädosmuutos käytännössä toteuttaa valmistellun ja työryhmän esittämän koulutusvastuun siirron Savonia -ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle. Koska kyse on nimenomaan ammattikorkeakoulututkinnosta, päävastuun on oltava ammattikorkeakouluksi määritellyllä oppilaitoksella, jonka on myös merkittävä tavalla osallistuttava tutkintoon johtavan opetuksen järjestämiseen.

Edellä kuvatun koulutusvastuun siirron jälkeen on tarpeen tehdä pelastuspäällystön ammattikorkeakoulututkintoa koskeva yhteistyö mahdolliseksi Poliisiammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välillä. Sitä koskeva kirjaus sisältyisi Pelastusopistosta annetun lain 12 §:n 2 momenttiin. Ehdotetun kirjauksen mukaan Pelastusopisto osallistuu pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opetussuunnitelman ja valintaperusteiden valmisteluun sekä tutkintoon kuuluvan opetuksen toteuttamiseen siten kuin siitä tarkemmin sisäministeriön asetuksella säädetään.

Vastaavasti ammattikorkeakouluopetuksen rahoitusta koskevan 35 §:n sanamuodoksi esitetään, että pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon rahoitus jaetaan Poliisiammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston kesken siten kuin siitä säädetään sisäministeriön asetuksella.

Edellä mainituista Poliisiammattikorkeakoulun esittämistä säädösmuutoksista ilmenee selvästi, että annettava sisäministeriön asetus on koulutusvastuun siirron sekä Poliisiammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston yhteistyön määrittelijänä välttämätön ja keskeinen. Ministeriön asetuksella määritelty työnjako vaikuttaa myös pelastusalan ammattikorkeakoulututkintokoulutukseen osoitetun rahoituksen jakamiseen Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun kesken. Voimassa olevaan lakiin pohjautuvasta järjestelystä poiketen Poliisiammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välisillä sopimuksilla sovittaisiin vain käytännön järjestelyistä oppilaitosten välillä sisäministeriön asetuksessa säädetyn työnjaon puitteissa.

Asetus on sekä poliisi- että pelastustoiminnan kannalta keskeinen, koska molempien tahojen tuottaman koulutuksen kustannukset on katettava täysimääräisesti ne aiheuttaneen sisäisen turvallisuuden sektorin rahoituksesta. Asetuksessa on säädettävä mm. päätöksentekomalli tutkintokoulutukseen valittavien määrän ratkaisemisesta, sekä rahoituksen osoittaminen opetukseen tutkinnon suoritusaikeiden edellyttämällä tavalla. Myös muut pelastuspäällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulustoitominnan ohjaukseen, seurantaan ja raportointiin liittyvät keskeiset asiat on säänneltävä asetuksessa. Asetuksen valmistelun nopea eteneminen on varmistettava uudistuksen kireästä aikataulusta johtuen.

Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle siirtyvästä tutkinnosta

Poliisiammattikorkeakoulu on korostanut koko työryhmän työskentelyn ajan, ettei oppilaitoksen vastuulle siirtyvä ammattikorkeakoulututkinto voi olla teknisen koulutusalan insinööri (AMK) -tutkinto. Poliisiammattikorkeakoulun koulutusala on laissa määritelty sisäinen turvallisuus, johon myös siirtyvä tutkinto kiistatta kuuluu. Tutkinnon tuottaman kelpoisuuden pelastustoimen päällystötehtäviin on käytävä ilmi uudesta tutkintonimikkeestä, josta säädettäisiin Poliisiammattikorkeakoulusta annetun valtioneuvoston asetuksen (282/2014) 1 §:n 1 momentissa vastaavasti kuin poliisin tutkintonimikkeistäkin.

Poliisiammattikorkeakoulu katsoo, että oppilaitoksen koulutusvastuulle siirtyvän uuden tutkinnon opetussuunnitelma on valmistettava niin, että se on tutkinnon laajuuden ja rakenteen puolesta esiteltävissä pelastusalaan kiinnostuneille ja pelastuspäällystön tutkintokoulutukseen hakeutuville viimeistään uusimuotoisen koulutuksen haun käynnistyessä. Nykyisen insinööri

(AMK) -tutkinnon ja sitä koskevan opetussuunnitelman siirtäminen sellaiseen Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle ei ole mahdollista. Poliisiammattikorkeakoulu ei liioin voi ottaa vastuulleen ennen uudistusta aloitaneiden opiskelijoiden koulutuksen loppuunsaattamista ja insinööri (AMK) -tutkinnon antamista heille.

Poliisiammattikorkeakoulun näkemyksen mukaan edellä mainittujen asioiden valmistelu tulee aloittaa viipymättä.

Koulutustoimintaa koskevasta päätöksenteosta Poliisiammattikorkeakoulussa

Työryhmän mietinnössä käsitellään koulutustoiminnan ohjausasiakirjojen vahvistamiseen ja yksittäisiin hallintopäätöksiin kuuluvia asioita, jotka Poliisiammattikorkeakoulun toiminnassa on tällä hetkellä osoitettu seuraavien tahojen päätettäväksi ja ratkaistavaksi.

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 7 §:n mukaan Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen tehtävänä on kehittää oppilaitoksen toimintaa. Lisäksi hallituksen tehtävänä on:

- 1) hyväksyä Poliisiammattikorkeakoulun ohjesääntö, järjestyssääntö sekä tutkintosääntö
- 2) hyväksyä ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen opetussuunnitelmat
- 3) käsitellä ja ratkaista opiskelijaksi ottamista, opiskeluoikeuden palauttamista, opiskelun keskeyttämistä, opiskeluoikeuden peruuttamista, määräaikaista erottamista tai kirjallista varoitusta koskevat oikaisuvaatimukset
- 4) asettaa Poliisiammattikorkeakoulun tutkintolautakunta
- 5) käsitellä ja ratkaista muut Poliisiammattikorkeakoulun ohjesäännön mukaan hallituksen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi kuuluvat asiat.

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 9 §:n mukaan rehtorin tehtävänä on johtaa Poliisiammattikorkeakoulun toimintaa. Lisäksi rehtorin tehtävänä on käsitellä ja ratkaista ne Poliisiammattikorkeakoulun sisäistä hallintoa koskevat asiat, joita ei ole säädetty tai määrätty hallituksen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi taikka joita ei ole Poliisiammattikorkeakoulun ohjesäännössä määrätty muun Poliisiammattikorkeakoulun virkamielen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 10 §:n mukaan Poliisiammattikorkeakoululla on ohjesääntö, jossa voidaan antaa määräyksiä:

- 1) Poliisiammattikorkeakoulun organisaatiosta
- 2) hallituksen päätöksentekomenettelystä
- 3) muista kuin suoraan lain nojalla hallituksen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi tulevista asioista
- 4) Poliisiammattikorkeakoulun virkamiesten käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi tulevista asioista

Taloushallinnon tehtävistä ja vastuista määrätään Poliisihallituksen taloussäännössä ja sitä täydentävässä virastokohtaisessa määräyksessä.

Nykyisin voimassaoleva ohjesääntö on hyväksytty Poliisiammattikorkeakoulun hallituksessa 17.9.2014 ja siinä määritellään koulutustoimintaa koskeva päätös- ja ratkaisuvälillä seuraavassa kuvatulla tavalla.

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 7 §:n 1 momentin ja 2 momentin 1–4 kohdissa säädettyjen asioiden lisäksi hallitus käsittelee ja ratkaisee ohjesäännön 3 §:n mukaan seuraavat asiat:

- 1) ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen sekä erikoistumisopintojen opiskelijavalinnassa noudatettavien valintaperusteiden hyväksymisen
- 2) erikoistumisopintojen opetussuunnitelmien hyväksymisen
- 3) opintotukilautakunnan asettamisen
- 4) opintotukilautakunnan ohjesäännön vahvistamisen

Lisäksi rehtori voi siirtää muun päätösvaltaansa kuuluvan asian hallituksen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi, jos se on Poliisiammattikorkeakoulun toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä.

Rehtorin tehtävänä on ohjesäännön 5 §:n 6 kohdan mukaan päättää opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta, opintojen keskeyttämisestä ja opiskeluoikeuden peruuttamisesta.

Opiskelijapalveluiden osaamisalueen päällikön tehtävänä on ohjesäännön 13 §:n mukaan:

- 1) päättää hakijan kutsumisesta valinta- tai soveltuvuuskokeeseen
- 2) päättää muuhun kuin tutkintotavoitteiseen koulutukseen valitsemisesta
- 3) päättää lisääjän myöntämisestä opintojen loppuun saattamiseen
- 4) päättää menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta
- 5) päättää opiskelijan määräämisestä terveydenhuollon ammattihenkilön tarkastettavaksi ja tutkittavaksi Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 39 §:n tarkoittamissa tapauksissa
- 6) päättää kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle.

Opiskelijapalveluiden osaamisalueen päällikkö voi siirtää tässä pykälässä tarkoitettua päätösvaltaa muulle virkamiehelle.

Opetuksen ja oppimisen ydinprosessin omistajan eli koulutusjohtajan tehtävänä on ohjesäännön 15 §:n mukaan:

- 1) päättää tutkintotavoitteiseen koulutukseen opiskelijaksi ottamisesta
- 2) päättää tutkintotodistuksen antamisesta.

Poliisiammattikorkeakoulun näkemyksen mukaan edellä kuvattu tehtäväjako on toimiva. Hallituksen tehtävät ja nimettyjen virkamiesten päätös- ja ratkaisuvälillä tulee luonnollisesti päivittää pelastuspäällystön ammattikorkeakoulututkinnon koulutusvastuun siirron edellyttämällä tavalla.

Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen kokoonpano

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 6 §:n mukaan oppilaitoksen hallituksen puheenjohtajana on rehtori. Nykyisessä hallituksessa on mainitun pykälän 1 momentin mukaan puheenjohtajan lisäksi kaksitoista jäsentä, joista neljä jäsentä edustaa Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstöä, neljä jäsentä edustaa ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita sekä neljä jäsentä edustaa sisäisen turvallisuuden viranomaisia ja alalla toimivia yhteisöjä.

Poliisiammattikorkeakoulun näkemyksen mukaan Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen kokoonpanon täydentäminen on tarpeellista, koska pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon myötä hallituksen ratkaistavaksi tulee uusia asioita. Hallituksen jäsenmäärää tulisi kuitenkin lisätä siten, että hallituksessa edustettuina olevien ryhmien keskinäinen tasapaino säilyy.

Tämän muutoksen jälkeen Poliisiammattikorkeakoulun hallituksessa olisi siis 1 momentissa mainittujen jäsenten lisäksi kolme lisäjäsentä, joista yksi edustaa Pelastusopiston henkilöstöä, yksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja yksi pelastusviranomaisia tai alalla toimivia järjestöjä.

Poliisihallitus määrää jo nykyisen säännöksen mukaan 1 momentissa tarkoitetut hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet määrääjäksi. Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että sisäministeriö määräisi esitetyt hallituksen lisäjäsenet ja heille varajäsenet hallituksen toimikaudeksi, joka on kolme vuotta.

Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen päätöksentekomenettely

Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen 17.9.2014 hyväksymän ohjesäännön 4 § määrittää hallituksen päätöksentekomenettelyä seuraavalla tavalla.

- Hallituksen puheenjohtajana toimii rehtori ja rehtorin ollessa estynyt puheenjohtajana toimii rehtorin sijaiseksi määrätty
- Hallituksen puheenjohtaja kutsuu koolle hallituksen kokouksen
- Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja varajäsenille viisi työpäivää ennen kokousta
- Jos hallituksen kokouspäivä on ilmoitettu hallituksen kokouksessa ja merkitty hallituksen pöytäkirjaan, erillistä kokouskutsua ei tarvitse lähettää
- Hallitus voi yksimielisenä päättää ottaa käsiteltäväkseen ylimääräisen asian, jota ei ole mainittu esityslistassa
- Hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun asioiden ratkaisemiseen osallistuu puheenjohtajan lisäksi vähintään kuusi jäsentä tai varajäsentä
- Jäsenen ollessa estynyt, kokoukseen osallistuu varajäsen
- Hallituksen kokoukseen ja asioiden ratkaisemiseen voi osallistua myös videoneuvotteluyhteyden avulla
- Hallituksen päätös tehdään kokouksessa puheenjohtajan tai rehtorin määräämän ammattikorkeakoulun virkamiehen esittelystä. Jos kokouksessa tehdään esittelijän päätösesityksestä poikkeava päätösesitys, asia ratkaistaan äänestämällä. Muuten päätös on esittelijän pää-

tösesityksen mukainen. Jos päätösesityksiä tehdään useita, puheenjohtaja päättää äänestysjärjestyksestä. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan kanta.

- Hallituksen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa, jonka allekirjoittavat puheenjohtaja sekä rehtorin pöytäkirjanpitäjäksi määräämä ammattikorkeakoulun virkamies. Pöytäkirjaan merkitään kokouksen ajankoh- ta, kokouksessa läsnäolijat, käsitellyt asiat, päätösesitykset ja päätös.
- Äänestyksin tehdystä päätöksestä eri mieltä ollut puheenjohtaja, jä- sen, varajäsen tai esittelijä esittää kirjallisesti pöytäkirjaan liitettäväksi eriävän mielipiteensä.
- Hallituksen ratkaisun toimeenpanosta ja päätöksen tiedoksiannosta oikaisuasiassa vastaa esittelijä.

Poliisiammattikorkeakoulun hallitus kokoontuu käytännössä 7–9 kertaa vuodessa ja suurin osa hallituksen käsittelemistä asioista koskisi jatkossa- kin poliisialan koulutusta. Tästä syystä Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että pelastusala edustavat hallituksen lisäjäsenet osallistuisivat hallituk- sessa käsiteltävien asioiden ratkaisemiseen vain niiltä osin, kun asia kos- kee pelastuspäällystön ammattikorkeakoulututkintoa. Näitä hallituksen teh- täviin kuuluvia asioita olisivat ainakin opetussuunnitelman ja valintaperus- teiden hyväksyminen sekä pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijavalintaa koskevat oikaisuvaatimukset.

Poliisiammattikorkeakoulun tulosohjaus ja pelastusalan amk-tutkinnon rahoitus

Poliisiammattikorkeakoulun tulosohjaajana toimii Poliisihallitus. Pelas- tusalan amk-koulutuksen rahoituksen on kuitenkin tultava kokonaisuudes- saan poliisin toimintamenomomentin ulkopuolelta. Rahoituksen tason määrittelemiseksi ja tulosohjausmenettelyn säilyttämiseksi suoraviivaisena on välttämätöntä, että sisäministeriö ja Poliisihallitus sopivat tarvittavista järjestelyistä. Poliisiammattikorkeakoulu katsoo, että sen tuloksellinen toi- minta vaikeutuisi merkittävästi, jos tulosohjaus ja rahoitus pyrittäisiin toteut- tamaan kaksilinjaisena.

Rehtori Kimmo Himberg

Koulutusjohtaja Petri Alkiora

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Po- liisiammattikorkeakoulu 29.03.2016 klo 14.17. Allekirjoituksen oikeellisuus- den voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet -

Jakelu Sisäministeriö

Tiedoksi -